

Motion till riksdagen 2021/22:4587

av Rasmus Ling m.fl. (MP)

med anledning av prop. 2021/22:182 Efterlevandestöd för barn som får vård eller boende bekostat av det allmänna

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår propositionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en fördjupad barnkonsekvensanalys och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med en utredning om de ekonomiska förutsättningarna för barn som är placerade i särskilt boende enligt LSS och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I propositionen föreslås i ett av förslagen att efterlevandestöd inte ska lämnas till barn som vårdas eller bor i familjehem, bostad med särskild service, stödboende eller HVB-hem som bekostas av det allmänna. Som skäl anges att bestämmelserna ska motsvara vad som gäller för underhållsstöd till barn i motsvarande situationer. Barnet bedöms i dessa situationer få sitt behov av grundtrygghet tillgodosett av det allmänna på ett sådant likvärdigt sätt som också säkerställs av efterlevandestödet.

Vi kan se rimlighet i detta då grundskyddet är tänkt att kompensera för det som den avlidna föräldern annars skulle ha bidragit med och då barn som är placerade får sina grundläggande behov tillgodosedda.

Samtidigt finns det aspekter i detta som rör barnperspektivet och som vi anser behöver adresseras tydligare. För det påtagligt lilla antalet barn och unga som berörs – omkring 160 årligen enligt regeringen – för var och en av dessa kan detta ändå vara en stor sak. Vi vet t.ex. inte hur barnen själva ser på stödet, i vilken mån de jämför det med pension, så som t.ex. har lyfts av Lunds kommun, Örebro kommun och Luleå kommun. För hur många av barnen kompenseras det i dagsläget möjligheten att spara, köpa något extra, t.ex. för de barn som bor på LSS-boende. Många barn med större funktions-

nedläggningar visar sig få en livslångt kraftfullt sämre ekonomi än andra. Med en eller två färre föräldrar i livet finns inte samma möjlighet till stöd och kompensation längre fram som för andra barn. Även andra barn som är placerade kan ha betydligt sämre utgångsläge ekonomiskt än andra barn. Kan den föreslagna förändringen göra att barn drar sig för att flytta till familjehem vid frivilliga placeringar?

Vi ser kort sagt att en barnkonsekvensanalys behöver göras tydligare ur ett barnperspektiv för att kunna gå vidare i frågan. Behovet av en fördjupad barnkonsekvensanalys har lyfts av både Göteborgs och Stockholms kommun och vi anser det angeläget. Det bör då också inbegripa det som ovan nämnts om Lunds, Örebro och Luleås synpunkter och den potentiella rimligheten att man kan se efterlevandestödet som en parallell till pension. Det kan vara ett synsätt som såväl barnen själva som andra barn kan ha, och den rättvisaspekt som nämns i förhållande till underhållsstöd skulle kunna ses i ett annat ljus.

Det är också angeläget att om förändringen införs informera de barn som berörs i god tid och överväga ikraftträdandedatum. Vi anser också att det är angeläget att regeringen återkommer med en utredning om barns ekonomiska förutsättningar, särskilt barn som är placerade i särskilt boende enligt LSS, om det bedöms som troligt att de inte kommer att kunna arbeta annat än inom daglig verksamhet. Fler möjligheter till anpassade arbeten måste finnas, men faktum kvarstår, inte minst på grund av de hyresnivåer som råder i många boenden går många barn och unga en relativ fattigdom till mötes om vi inte hittar system som motar en sådan utveckling.

Rasmus Ling (MP)

Anna Sibinska (MP)

Margareta Fransson (MP)

Maria Ferm (MP)